

ÜHISKONNAÕPETUSE OLÜMPIAAD 2024/25

GÜMNAASIUMI LÕPPVOOR

Töö koosneb neljast osast (I Eesti riigieelarve ja maksupoliitika; II Inimarengu aruanne 2023; III Euroopa Parlamendi valimised 2024; IV arvamislugu). Töö kirjutamiseks on aega 90 minutit, küsimustele vastamise järjekorra valid ise.

Kokku 75 p./ _____

I OSA Eesti riigieelarve ja maksupoliitika

1. Otsesed ja kaudsed maksud. Töö tekstiga.

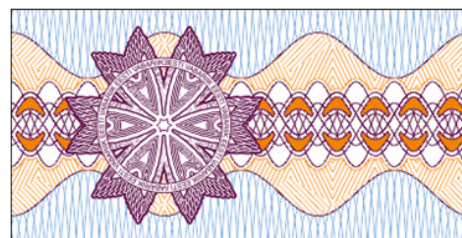
Tekst: *Meeste kaabumaks kehtis Suurbritannias aastatel 1784-1811. Maks oli lihtne viis tõsta riigi tulu jõukamate inimeste arvelt. Arvati, et rikkamad ostavad palju peakatteid. Arvestati ka, et vaestel kaabusid ja kübaraid polnud. Peakatete müüjad oli kohustatud ostma litsentsi, millega koos nad said ka vastava maksumärgi ja õiguse kaabusid müüa. Jaemüügi litsents maksis kaks naela Londonis ja viis šillingit mujal. Need, kes maksu ei maksnud, said suured trahvid. Maksumärgi võltsijatele võidi määrata surmanuhtlus.*

Allikas: Ühiskonnaõpetuse õpik II osa, Avita 2019

Suurbritannia maksumärk 1803.a

[Allikas](#)

Maksumärk 2025 Foto: Maksu- ja Tolliamet

1.1. Kas kaabumaks oli otsene või kaudne maks? Tee rist sobivasse kasti ja lisa selgitus. (1 p)

Otsene

Kaudne

--	--

Selgitus: _____

1.2. Nimeta kaks sellist maksu, mida võiks tänapäeval Eestis rakendada nii, et maksu mõju puudutaks eelkõige jõukaid kodanikke. (2 p)

- Maks _____

- Selgitus _____

- Maks _____

- Selgitus _____

1.3. Nagu eelneval joonisel võid näha kasutatakse ka tänapäeval Eestis maksumärke, et kinnitada kauba eest tasutud makse. Nimeta üks kaubagrupp, millel võid kaupa ostes maksumärki näha. (1 p)

- Maksumärgiga tähistatu kaubagrupp on: _____

2.1. Maksuerisus. Selgita, mis on maksuerisus. Tähista õiged variandid X-ga. (1 p)

Maksuerisus on seaduslik võimalus vähendada maksukoormust, kasutades erinevaid maksuvabastusi ja -soodustusi	
Maksuerisus on maksusüsteemi osa, mis võimaldab ettevõtetel ja eraisikutel maksta makse vaid korra aastas.	
Maksuerisus on see, kus teatud isikutele või tegevustele kehtivad tavapärasest erinevad maksureeglid.	
Maksuerisus on strateegia, mis aitab ettevõtetel optimeerida oma maksukohustusi, järgides seadusi ja maksukorralduslikke nõudeid.	

2.2. Nimeta veel kaks kaubagruppi, millele kehtib soodus käibemaksumäär, lisa ka õige s.t 2025. a kehtiv maksuprotsent. (2 p)

☐ _____

☐ _____

Õpilase kood:

3

2.3. Maksuerisused.

Pildil kujutatakse hotelli arvet üleelmisest, 2023. aasta suvehooajast. Paranda arvel olevat käibemaksu veergu nii, et see vastaks olukorrale seisuga 1. august 2025. a. (2p)

ARVE

KUUPÄEV
22.08.2023

ARVE NR
20911

AS SUPELUS
Supeluse 21
Pärnu 67234
+372 679023
supelus.info@suvi.ee

ARVE SAAJA:
Kalle Kass

TOODE	SUMMA KM-TA	KÄIBEMAKS	SUMMA KM-GA
parandus			
Tuba 450 (SVIIT)	2000	KM 9%	2180 €
Linnaekskursioon	30	KM 20%	36 €
Laavamassaaž	50	KM 20%	60 €
Gurmee-õhtusöök	90	KM 20%	108 €
Suve võrgutus			
SUMMA MK-ta kokku: 2170 eurot			
Kokku tasuda:			2384 eurot

2.4. Arvuta välja summa, kui mitu eurot tuleb kliendil 2025. a suvel maksutõusude tõttu enam teenuse eest tasuda. (1p)

☐ 2025.a tuleb maksutõusude võrra enam tasuda _____ eurot.

3. Maksupoliitika rakendamine - toitlustusasutuste käibemaksumäär.

Toitlustuse käibemaks 2023
Euroopas protsentides

[allikas](#)

Töö teksti ja joonisega.

Eesti restoranides kehtivad hinnad on jõudnud Euroopa tasemele ja mõnestki riigist ette. Eesti hotellide ja restoranide liidu (EHRL) tegevjuhi Killu Maidla sõnul vaatavad ka väliskülalised juba meie restoranide tšেকে, üritades aru saada, miks arve nii suur on. Paljud on siiralt üllatunud, kui näevad meie käibemaksumäära, märgib Maidla. /.../ Näiteks Saksamaal on see 7%, Türgis 8%, Hispaanias 10% jne. „Mitte ettevõtjad pole ahned, vaid meie riik,“ lausub Maidla.

Lee restorani ja Lore bistroo omaniku Kristjan Peäske ei kipu aga lubama, et käibemaksu langus kajastuks samavõrra kliendi makstavas toidu hinnas. „Me ei ole kunagi väitnud, et käibemaksu langus otseselt külaliseni jõuab ja peab jõudma,“ ütleb ta hotellide ja restoranide liidu juhatuse liikmena.

[allikas](#) Delfi Ärileht 18.01.2024

3.1. Kas Eesti toitlustusasutuste käibemaks on võrreldes teiste Euroopa riikidega pigem

Tõmba ring ümber õigele variandile! (1 p)

madalam

keskmine

kõrgem

3.2. Kas faktiliselt on õige väita, et Eestis kehtiv toitlustusasutuste käibemaksumäär on Euroopas midagi erakordset. Põhjenda toetudes esitatud andmetele. (2 p)

JAH EI

--	--

Põhjendus

3.3. Koosta arvamused, kus too argumenteeritult välja, kas toitlustusasutuste käibemaksumäära tuleks langetada või mitte.

Argumentide koostamisel võiksid mõelda näiteks: *riigi konkurentsivõimele, elukallidusele, riigikassa defitsiidile, tarbimise vähenemisele, ettevõtja huvile, kliendi huvile*. Vastamisel ära unusta järgida argumenti struktuuri! (4 p)

Arvamus: _____

Põhjendused: _____

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

4. Eelarvepoliitika - kärped eelarves. Loe teksti ja vaata karikatuuri.

Allikas A.

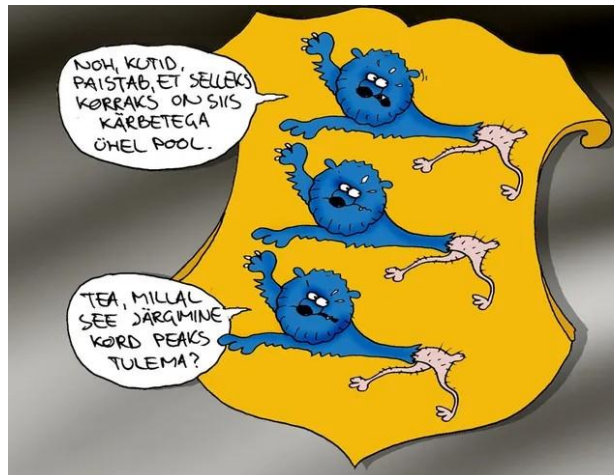
„Kui me midagi ei tee või vajalikke samme ei astu, siis Eesti riigi kulud ületavad tulused väga suurel määral – 5,3 protsenti SKPst,“ ütles peaminister K.Michal sept 2024 vastates riigikogu liikme Helle-Moonika Helme küsimusele.

„Me (valitsuses ja ministeeriumides) saame aru, et see ülesanne on päris suur. Ja me oleme võtnud sihi, et järgmise kolme aasta vältel kümme protsenti avalikus sektoris tehakse kärpeid,“ lausus Michal, kelle sõnul on need kärped eelarvetasakaalu poole liikumiseks mõõdapääsmatud. [allikas](#) Riigikogu 11.09.202

Allikas B.

Kui kõrvutada 2025. aasta riigieelarve lähtealuseks olnud eelarvestrateegiasse paika pandud baasnumbreid selle aasta eelarvega, on kulud kasvanud 155 miljoni euro võrra, ütles riigikontrolör Janar Holm.

"Pärast kärpimist tehti täiendavad rahastamisotsused kõigi valitsusalade suhtes, mis nähtavasti tulenesid koalitsioonilepingust," ütles Holm. "Kärpimise üldine taju on, et summa, mida kärbitakse, väheneb. Aga antud juhul, kui panna konteksti, siis kärbiti tõusu," selgitas Holm. "Võib öelda, et kui kärbet poleks sellisel viisil olnud, oleksid kulud olnud 255 miljonit eurot suuremad. Aga tõsi on see, et kui algul kärbitakse ja pärast antakse raha juurde, siis on ebaselge, kas kärbe tegelikult leidis aset või mitte. See on probleem". [allikas](#) ERR Majandus 26.02.2025

Allikas C.

allikas: Ühiskonnaõpetuse õpik gümnaasiumile II osa. Maurus, 2014

4.1. Mis on peamine erinevus allika A ja B väidete vahel? Märki X sobivasse kasti. (1p)

Allikas A räägib absoluutsetest kärbetest, allikas B räägib suhtelistest kärbetest.	
Allikas A räägib plaanitud kärbetest, allikas B räägib tegelikest kärbetest.	
Allikas A räägib kulude vähendamisest, allikas B räägib tulude suurendamisest.	
Allikas A räägib lühiajalistest kärbetest, allikas B räägib pikaajalistest kärbetest.	

4.2. Kas nõustud karikatuuri autoriga, et valitsus on piisavalt tegelenud eelarve defitsiidi vähendamisega? Põhjenda. (2 p)

Seisukoht: _____

Põhjendus: _____

4.3. Nimeta, millised 2024.a sügisel välja kuulutatud maksutõusud otsustas valitsus 2025. a märtsis toimunud valitsuse remondi tulemusel ära jätta. (2 p)

A) _____

B) _____

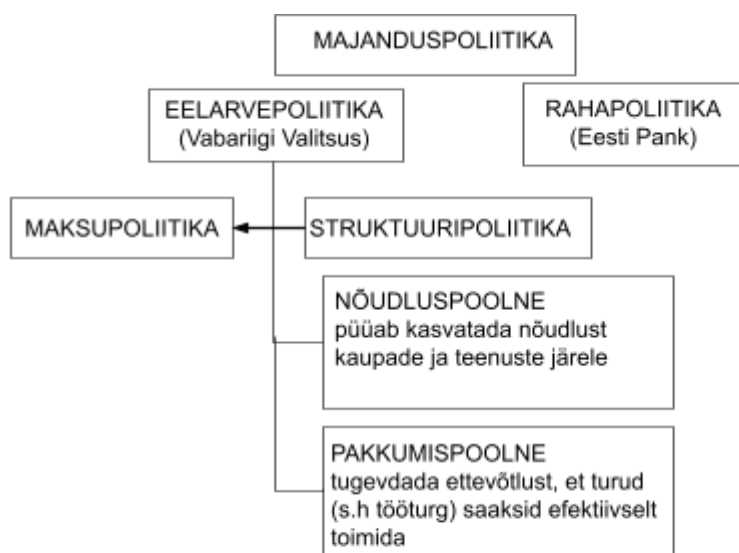
4.4. Kas sinu arvates oli nendest maksutõusudest loobumine mõistlik? (2 p)

JAH EI

--	--

Põhjendus _____

5. Eelarvepoliitika kujundamine. Töö joonisega.

Eelarvepoliitika võib keskenduda kas nõudluse või pakkumise toetamisele. Edukas majanduspoliitika kombineerib mõlema poliitikavaldkonna võtteid. Allikas: Ühiskonnaõpetuse õpik gümnaasiumile II osa. Maurus, 2014.

5.1. Vabariigi Valitsusel on vastavalt oma poliitilisele tahtele võimalus kujundada eelarvepoliitikat. Uuri joonist ja too eluline näide, kuidas saab vastava poliitika abil mõjutada riigi majanduslikku olukorda ning üksikisikute ja ettevõtete hakkama saamist. (2 p)

A) nõudluspoolse majanduspoliitika rakendamine

Näide: _____

Selgitus: _____

B) pakkumispoolse majanduspoliitika rakendamine

Näide: _____

Selgitus: _____

6. Riigi ja kohaliku omavalitsuste eelarve ülesehitus 2025.a. Riigi ja KOV-de eelarvel on kulude kui ka tulude poolel palju sarnasusi, aga siiski ka mõned erinevused. Märki kõik tõesed väited X-ga. (1p)

Riigieelarve suurimaks kuluartiklik on: 1.sotsiaalkaitse; 2. tervishoid; 3.haridus	
KOV-i suurimaks kuluartiklik on: 1.sotsiaalkaitse; 2. tervishoid; 3. haridus	
KOV-i suurimaks tuluks on: 1. üksikisiku tulumaks; 2. sotsiaalmaks; 3. käibemaks	
Riigi suurimaks tuluks on: 1. üksikisiku tulumaks; 2. sotsiaalmaks; 3. käibemaks	

7. Tuleviku maksusüsteemi väljakutsed.

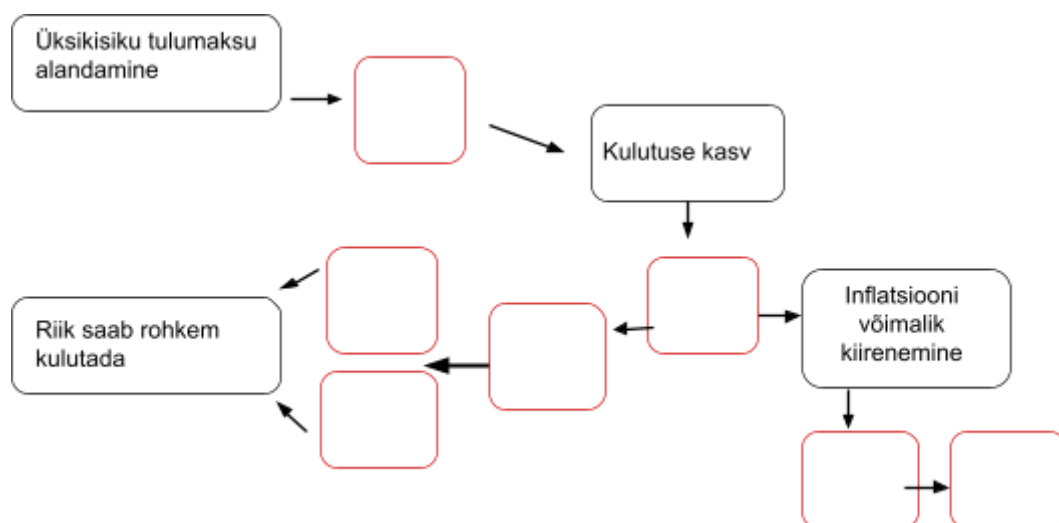
Riigikogu juures tegutsev sõltumatu mõttekoda Arenguseire Keskus koostas 2021.a raporti "Tulevikukindel maksustruktuur. Stsenaariumid aastani 2035". Selles uuriti, kuidas mõjutavad Eesti maksusüsteemi tulevikku sellised ühiskondlikud väljakutsed nagu rahvastiku kahanemine, kliimakriis, varandusliku ebavõrdsuse süvenemine ja uute töövormide levik.

7.1. Märki loetelust X-ga põhjused, miks uued töövormid nagu platvormitöö ja ettevõtlusvormis töötamine; varandusliku ebavõrdsuse suurenemine ja kliimakriis sunnib maksusüsteemi muutma? (3p)

A. Uued töövormid, nagu platvormitöö, hägustavad piire töösuhete ja ettevõtluse vahel. See muudab keeruliseks määrata, kas platvorm on tööandja, mis omakorda mõjutab tööjõumaksude laekumist.	
B. Uued töövormid suurendavad tööjõumaksude laekumist, kuna platvormitöötajad teenivad rohkem kui traditsioonilised töötajad.	

C. Varandusliku ebavõrdsuse suurenemine sunnib maksusüsteemi muutma, et leida uusi tuluallikaid, nt nagu varamaksud, et vähendada sotsiaalseid pingeid ja rahastada sotsiaalteenuseid.	
D. Varandusliku ebavõrdsuse suurenemine tähendab, et maksusüsteem peab keskenduma ainult kõrge sissetulekuga inimeste maksustamisele, et vähendada sotsiaalseid erinevusi ja sellest tulenevaid pingeid.	
E. Klimakriisi leevendamiseks võib olla vajalik suurendada riiklike investeeringuid rohetehnoloogiatesse, mis võivad nõuda maksusoodustusi või -vabastusi.	
F. Tarbimist kallimaks muutvad keskkonnamaksud on regressiivse mõjuga, mõjutades tugevamalt madalama sissetulekuga leibkondi.	

8. Maksupoliitika toimimine. Täienda skeemi vastuste pangast joonise kastidesse sobivate tegevuste numbri lisamisega. (7-6 õiget, 5-4 õiget, 3 õiget - max 3 p)

Vastuste pank:

Ettevõtete kasumite suurenemine	1	Valitsuse kulutuste vähenemine	8
Riigi võlgade vähenemine	2	Tulumakus laekumiste kasv	9
Majapidamiste netotulude suurenemine	3	Töövõime paranemine	10
Nõudluse kasv s.t tootmise laienemine	4	Kapitali sissevool (st välisinvesteeringud)	11
Rahvastiku kasv (sh suurenenud tarbimine)	5	Tarbimismaksude laekumise kasv	12
Hindade kasv	6	Töökohtade arvu kasv	13
Tehnoloogiline areng ja innovatsioon	7	Tarbimise vähenemine	14

II OSA Inimarengu aruanne 2023

1. Inimarengu aruanne. Loe läbi tsitaat Eesti inimarengu aruandest ja vasta küsimustele.

“20. sajandi sõdadevahelise ja tänase Eesti puhul on ühine see, et oleme vaba rahvas. Kui iseseisvus eelsel ajal kirjutas Juhan Luiga, vihjates saksa ja vene rõhujatele Eesti ajaloo, et „meil on kahest küljest luupainaja pääl“, siis nüüd peame oma luupainajatest eelkõige ise võitu saama.”.

1.1. Too välja enda arvates kaks kõige olulisemat “luupainajat” tänapäeva Eestist. (1 p)

a) _____

b) _____

1.2. Seisukoha põhjendamine. Selgita, miks valisid just need probleemid. Too mõlemale probleemile endapoolne lahendus, mida võiks asjade parandamiseks ette võtta. (4 p)

Seisukoht _____

Põhjendus ja lahendus: _____

Seisukoht _____

Põhjendus ja lahendus: _____

2. Eluga rahulolu. Loe läbi allolevad tekstid.

Eesti Inimarengu Aruande 2023 peatükis „Eluga rahulolu Eestis“, kirjutavad Mare Ainsaar ja Kenn Konstabel järgmist:

„Eluga rahulolu väljendab lõhet kujutletava hea elu ning tegelikkuse vahel. Senised uuringud on näidanud, et eluga rahulolu suurendab lisaks majanduslikule toimetulekule ka hea tervis ning usaldus inimeste vastu.“

„Oma võimete realiseerimine ehk edukus on oluline vaimse tervise ja heaolu komponent. Inimese psühholoogilisi vajadusi, sealhulgas vajadust olla edukas oma võimeid realiseerides ja sellega seotud motivatsiooni, kirjeldab hästi enesemääratlemise teooria, mille kohaselt on vaimse tervise ja heaolu hoidmiseks oluline rahuldada kolme universaalset vajadust: autonoomia, kompetentsustunne ja seotus.“

Väljavõtte tippjuhi Kai Realo kõnest majanduskonverentsilt „Tuulelohe lend 2025“. [allikas](#)

“Kui soovime riiki, mis on rajatud vabadusele, õiglusele ja õigusele, mis on kaitseks sisemisele ja välisele rahule ning pandiks praegustele ja tulevastele põlvedele nende ühiskondlikus edus ja üldises kasus, mis peab tagama eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise läbi aegade, siis peame rohkem tähelepanu pöörama ja ka ise selle nimel tegutsema, et täidetud saaks meie, kui inimeste, kolm põhivajadust.

- *Esiteks: iseseisvus, mis tähendab vabadust ise otsustada oma tahte üle, langetades sisulisi otsuseid ise, ilma välise surveta.*
- *Teiseks: võimekus, mis tähendab, et me suudame mõista tõusetunud probleemide olemust, leida neile lahendusi ja neid ka ellu viia.*
- *Ja kolmandaks: seotus, mis tähendab võimet teha koostööd teiste inimestega, mõista nende vajadusi, suutlikkust selgitada neile enda vajadusi ning valmidust teha järeleandmisi kokkuleppe saavutamiseks.*

Me ei saavuta rahulolu ega edu kuni ootame, et selle toob või annab meile keegi teine. Vaid sel juhul kui kasutame oma teadmisi, langetades selle abil ise otsuseid, kuid tehes seda teisi arvestataval moel, saame me kogeda seda head õnnestumise tunnet. Toimiv demokraatia vajab meie kõigi aktiivset osalemist, mitte vastutuse lihtsalt delegeerimist.”

2.1. Koosta tekstidest inspireerituna ise joonis teemal: heaolu mosaiik. Millised on need tegurid, mis sinu meeles määravad inimese heaolu, kuidas need tegurid suhestuvad omavahel? Kas märkad mingid hierarhiat? Mida tuleks heaolu saavutamiseks teha? (6 p)

III OSA Euroopa Parlamendi valimised 2024

1. Parteiperekonnad. Kirjuta tabelisse Eesti Euroopa Parlamendi saadiku nimi ning vii ta kokku nii oma Eesti koduerakonna kui ka Euroopa Parlamendi fraktsiooniga lisades sobiva tähe kirjeldustest isiku nime juurde. Määra nii partei kui ka fraktsiooni nimi.

Kõik fraktsioonid ei ole tabelis esindatud. Üks kirjeldus on tabelis liiast. (6 p) Piltide [allikas](#)

Nimi	Eesti koduerakond	ELP fraktsioon
 Isiku nimi on: _____ Erakonna tähis _____ Fraktsiooni tähis _____	A <i>Oleme humanistlike eesmärkidega ühendus ja tahame kindlustada poliitiliste otsuste ning demokraatlike reformide kaudu eesti rahvale turvalise elu Eestis ja maailma rahvaste hulgas.</i> Tegemist on Eesti ainsa tsentristliku parteiga. Aastatel 1996-2016 juhtis parteid üks inimene. Erakonna nimi on: _____ _____	K Fraktsioonis seisame töötajate, keskkonna, feminismi, rahu ja inimõiguste eest. Meid ühendab nägemus inimesi ja planeeti kaitsvast Euroopa Liidust, võrdsuse, jätkusuutlikkuse ja solidaarsuse Euroopast. ELi ja selle liikmesriikide peamised poliitikad pole seda visiooni veel kajastanud. Selle asemel on nii EL-i sees kui ka muu maailma suhtes rakendatav radikaalselt turule orienteeritud konkurentsiloogika tähendanud, et praegune (Euroopa) projekt mitte rahvale, vaid eliidile. Fraktsiooni nimi on: _____ _____
 Isiku nimi on: _____ Erakonna tähis _____ Fraktsiooni tähis _____	B <i>Igaühel peab olema vabadus ja võimalus püüelda parema tuleviku poole ning kujundada oma käekäiku, ilma et riik sekkuks põhjendamatute reeglite ja normidega. Ettevõtlikul inimesel tuleb lasta tegutseda, riigi roll on luua selleks soodne, eraalgatust au sees hoidev, lihtsa maksusüsteemi ja õiglase konkurentsiga keskkond, mis kohtleb ettevõtteid ja inimesi võrdselt.</i> Viimase 30 aasta jooksul on see erakond kandnud kõige enam valitsusvastutust. Erakonna nimi on: _____ _____	L Paremäärmusluse tõus Euroopa riikides on häiresignaal, mida tuleb tõsiselt võtta, kui tahame Euroopat säilitada. Eri veendumustega valijad tunnevad praeguses liidus pettumust, mistõttu peame Euroopat kuulama ja reformima, et see oleks valmis meie silme all muutuvaks maailmaks. Euroopa julgeoleku suurendamine, heaolu tagamine kõigile, sealhulgas ettevõtete bürokraatia vähendamine, demokraatlike institutsioonide kaitsmine, õigusriik ja Euroopa institutsioonide reform on meie jaoks kesksel kohal. Fraktsiooni nimi on: _____ _____

Isiku nimi on:

Erakonna tähis _____

Fraktsiooni tähis _____

C

Oleme erakond, mis lähtub rahvuslik-konservatiivsest maailmavaatest, demokraatlikest põhimõtetest, kandes isamaalisi ja kristlikke väärtusi. Rahvusliku konservatismi aluseks on pere, kodu, usk, isikuvabadused ja isamaa. Väärtused lähtuvad traditsioonidest. Austame noorte julgust ja vanemate kogemust. Me hindame isiklikku initsiatiivi, ettevõtlikkust ja sellega kaasnevat vastutust.

Hiljuti on ajakirjandusest selgunud, et üks Eesti ärimees on mõjutanud partei poliitikat rohkem, kui demokraatlikus riigis kohane.

Erakonna nimi on: _____

M

Täna seisame silmitsi tohutute sotsiaalsete ja majanduslike probleemidega, mis näivad ainult süvenevat. Kuid kõik pole veel kadunud. Lahendused ja ja võimsad liikumised eksisteerivad, et sotsiaalsete ja majanduslike probleemidega võidelda; võidelda meie demokraatiat ähvardavate ohtudega! Taskukohane ja korralik eluase kõigile, sooline võrdõiguslikkus ja naiste õigused, rohepöörde ning fašismi ja paremäärmusluse vastu võitlemine on mõned meie prioriteetidest.

Fraktsiooni nimi on: _____

Isiku nimi on:

Erakonna tähis _____

Fraktsiooni tähis _____

D

Meie väärtuste alusel toimiv riik on inimeste riik. Siin antakse igale inimesele võimalus leida ja arendada oma loomupäraseid eeldusi. Inimeste riik on oma rahva kodu, kus igaüht julgustatakse olema edukas ja edasipüüdlik, kuid ka neil, kes ei ole kõige võimekamad ja edukamad, on kindel ja turvaline elada. Riik ei ole äriühing, vaid kogu rahva ühine omand, kus iga kodanik on võrdsel määral omanik.

Selle erakonna esinumbrina tegi Toomas Hendrik Ilves 2004. aasta Europarlamendi valimistel üleduka tulemuse.

Erakonna nimi on: _____

N

Meie missioon on kaitsta euroopalikku eluviisi, edendades ühtset Euroopat, mille juurteks on põhiväärtused, nagu inimväärikus, vabadus, solidaarsus, inimõiguste austamine ja õigusriik. Püüame ehitada enesekindlamat ja tulevikku vaatavat Euroopat, mis tagab kõigile oma kodanikele võrdsed võimalused. Me toetame enesekindlat Euroopat, mis võtab omaks oma eripärase ajaloo, pärandi ja eluviisi ning on valmis neid kaitsma. Meie eesmärk on luua tugevam Euroopa, millel on globaalne mõju.

Fraktsiooni nimi on: _____

Isiku nimi on:

Erakonna tähis _____

Fraktsiooni tähis _____

F

Erakond on Eesti Vabariigi järjepidevusest ja põhiseadusest lähtuv rahvuslik-konservatiivne erakond, mis liidab rahvusriigi, sotsiaalse sidususe ja demokraatlike põhimõtete eest seisvaid inimesi. Meie sise- ja välispoliitika eesmärgiks on Eesti iseseisvuse ja sõltumatuse kindlustamine ning lähtumine Eesti rahva ja riigi huvidest.

Hiljuti teatas erakond, et kavatseb muuta oma ametlikku nime ühildades lühendi ja praegu kasutusel oleva nime.

O

Alates meie asutamisest 2009. aastal oleme teinud kõvasti tööd ELi nimel, mis pöördub tagasi põhitõdede juurde, et pakkuda tervemõistuslikke lahendusi. Usume, et iga ELi tehtud otsuse keskmeks peaks olema kaalutlus, kas otsus loob kogu liidu töökatele maksumaksjatele lisandväärtust või mitte. Selle saavutamiseks keskenduvad meie liikmed paljude muude saavutuste kõrval jätkuvalt detsentraliseerimisele, inimeste ja ettevõtete ühendamisele, õiglase ja vaba kaubanduse ning turvalise Euroopa edendamisele.

Õpilase kood:

14

Erakonna nimi on: _____

Fraktsiooni nimi on: _____

1.2. Kaks saadikut on tabelist puudu. Mis on nende nimed? (1 p)

A. _____

B. _____

1.3. Millistesse ELP fraktsioonidesse nad kuuluvad? (1 p)

A. _____

B. _____

1.4. Euroopa Parlament. Euroopa Parlamendis jaotuvad kohad liikmesriikide vahel millise põhimõtte alusel? Märki õige X-ga. (1 p)

Progresseeruva proportsionaalsuse	
Kahaneva proportsionaalsuse	
Suureneva proportsionaalsuse	

1.5. Koosta pooltargument, miks võidakse sellisest põhimõttest kohtade jaotamisel lähtuda. (1 p)

Argument : _____

2. Europarlamendi valimised Eestis. Loe läbi väljavõte ERRi uudisest ja vasta küsimustele.

"Mul on suur au liituda Keskerakonnaga, millel on selge visioon Eesti suveräänsuse kaitsmiseks Euroopa Liidus ja kindel plaan Eesti majanduse päästmiseks," ütles X neljapäeva ennelõunal Keskerakonna büroos toimunud pressikonverentsil.

Keskerakonna esimees Mihhail Kõlvart lisas, et X on poliitik, kes seisab kindlalt rahvuslike väärtuste eest ja on pühendunud Eesti huvide kaitsmisele Euroopas.

"Olen veendunud, et Reformierakonna juhitud valitsuste liiga pehme lähenemine Brüsseli direktiividesse on kohati olnud Eestile kahjulik. X-ga üheskoos saame senisest veelgi tõhusamalt seista Eesti huvide eest ja kujundada realistlikku poliitikat, mis arvestab meie rahvuslike eripärasid ning vajadusi," märkis Kõlvart.

allikas: ERR 22.08.2024

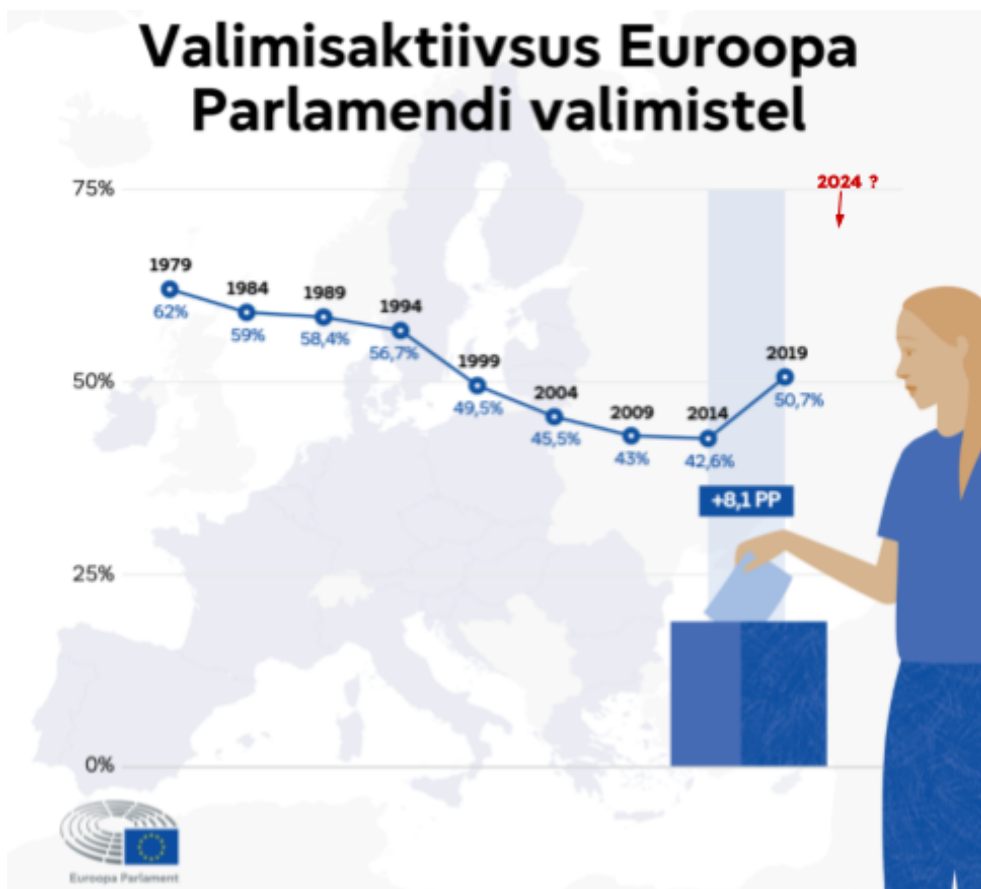
2.1. Millise Eesti poliitiku nimi sobib X-i asemele? (1 p)

2.2. Kuigi kõnealune poliitik ja Jana Toom on erakonnakaaslased, siis asetsevad nad Euroopa Parlamendis erinevates fraktsioonides. Kuidas nii? (1 p)

3. Europarlamendi valimised. Märki, kas lause on tõene või väär (T/V) ning paranda väär väide tõeseks. (3 p)

Väide	T/V	Õige oleks...
Hetkel on Euroopa Konservatiivide ja Reformistide juhiks Itaalia peaminister Giorgia Meloni.		
Eestis osales Europarlamendi valimistel ootuspäraselt suur osa valijaskonnast: 60,1%.		
Paremäärmuslikuks peetav partei <i>Alternative für Deutschland</i> tegi Saksamaa Europarlamendi valimistel suure tõusu ja kogus 16,2% häältest.		
"Ühtegi enamust ei saa moodustada ilma EPPTa (Euroopa Rahvapartei) ja üheskoos... ehitame bastioni vasak- ja parempoolse äärmuse vastu," on öelnud Euroopa Komisjoni juht Roberta Metsola.		

4. Valimisaktiivsus. Täienda joonist lisades sobivasse kohta eurooplaste valimisaktiivsuse protsendi 2024.a valimistel. (1 p)

IV OSA

ARVAMUSLUGU (15 p)

Vali teemadest üks ja kirjuta arvamislugu kas selle väite poolt või vastu. Pea meeles, et arvamuse loo sissejuhatus, teemaarendus ja kokkuvõte peavad moodustama seotud terviku. Arvamuse loo puhul hinnatakse ainealase terminoloogia kasutamist sobivas kontekstis ning aktuaalsete teemade oskuslikku kasutamist näidetes. Oluline on esitada vähemalt kaks veenvat argumenti valitud seisukoha tõestuseks. Arvamuse loo pikkus peaks olema vähemalt 200 sõna.

Teemad:

1. Euroopa Liidul on võimekus suurte probleemidega toime tulla.
2. Europarlamendi madal valimisaktiivsus näitab Euroopa demokraatia nõrkust.
3. Inimese edukust on väliste kriteeriumite põhjal (palk, hinded jne) lihtne mõõta.
4. Z-generatsiooni suutlikkus probleemidega toime tulla on madalam kui varasematel põlvkondadel.

Pealkiri: _____

[illegible]

Õpilase kood:

This image shows a full page of blank handwriting practice paper. It features approximately 20 evenly spaced, light gray horizontal lines extending across the entire width of the page. The background is a solid off-white color, providing a clean surface for writing practice. There are no margins, text, or other markings present.